

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

✻ „ПРАЦЯ“ ✻

Український просвітво
економічний тижневик у
Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Prudentopolis —

Ми Українці до сну
В нас є сини Розарів!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Всесв. О. Дженоккі візита- тор апостольський гр. кат. Церкви в Сх. Галичині.

Єще нам добре в пам'яті позі-
стало, що переживав наш нарід у-
країнський в 1920 р. на поли релі-
гійнім. Щоб переконатись, що сей
нарід справді терпить від вічних
ворогів, а окричаних вірних като-
ликів св. Отець Венедикт XV. за-
іменував Всч. О. Дженоккого, щоб
Він сбіхав, та наочно переглянув
сі річи. Однак О. Дженоккі не ді-
стався до Галичини бо Поляки яв-
но не пустили, та тим Рим переко-
нався ще бесіда наших представ-
ників о. Бона і П. Карманського
(котрий був секр. при місії Ват.)
була правдива, та що польський
католицизм глузує собі з волі Апо-
стольської Столиці. Поляки дальше
не засипяли свого підлого діла. Не
згадую про се, як поводяться они
з нашими Владиками, з нашим
священством, з нашим народом,
що сей нарід був змушений до
культурного світа кликати о поміч,
але передівсім їм ходить, щоб в
темнім світлі представити нашого
Ексц. Митрополита.

Ексц. Митрополит маючи сидіти

тати навіть і в Бразилії католицький
„Люд“ що редагують його ОО.
Лазаристи з якою заїлостію кидав
ся не дивлячись чи се правда чи
ні. (Напр. в часі побуту Ексц. Ми-
трополита в Бразилії.)

До Риму ідуть польські пастирі,
і архипастирі, та там своє роблять,
бо мовляв »dla dobra Polski« все
треба робити не дивлячись на сред-
ства, чи они ідуть по правилам
Божих приписів. Ексц. Митр. при-
був до Риму.

Рим не глядить по польськи, як
сего собі Поляки бажали. Тому ви-
силає свого візитатора, щоб пред-
ставити все, як є. Чи сей візитатор
доїде до Львова, Перемишля, Ста-
ніславова, то також се велике пи-
танне. Польща з своїм окричаним
католицизмом готова бачити в тій
особі Висланника Папського яко-
гось большевика, та й готова ска-
зати, »nie rozwalam« в'їхати, та й
своє далі робити разом з своїми
єпископами і архієпископами і ду-
ховними. І там подібних Лазари-
стам польським в Бразилії не ма-
ло, не мало.

Маючи надію що Всч. О. Дже-
ноккі дійде до ціли, що Йому А-
постольська Столиця вказала, шле-
мо желання помочи Божої і гарних
успіхів в праці між українським на-
родом в Сх. Галичині.

а в дійсности поступають супроти
не-Москалів гірше давніших цар-
ських опричників, теж прийшли на
Україну, щоби мовляв, визволити
її з рук... української буржуазії, в
дійсности однак, щоби знищити
всякий слід української самостій-
ности. Бо самостійність українсь-
кого народу — це найстрашніша
небезпека для Москви. І тому Мос-
ква раз назве українську ідею ма-
зепинством, другий раз револю-
цією, третій раз контр-револю-
цією, то знова буржуазією. От так
як їм треба, всі темні московські
сили.

Коли однак Москві треба, то во-
на виступить навіть в обороні у-
країнства. І от тепер на велике ди-
во, ідуть з Москви голоси, що ні
Румунії, ні Польщі не можна дати
спокою, бо обі ці держави гнетуть
Українців. Оттак телеграфує ко-
респодент ньюйорського „Таймса“
з Москви, що Росія не може го-
дитися на задержанне Бесарабії
Румунією, бо там сильно розвинув
ся український національний сен-
тимент із-за переслідувань Україн-
ців румунським урядом. Тесаме ста-
лося і в Сх. Галичині, де Поляки
переслідують Українців, затягаючи
їх силою до польської армії, при-
чим послугують розбоєм та насиль-
ством.

Навіть сам „премієр України“,

лими говорить українське Галиць-
ке Правительство.

Але на це Європа — аліантсь-
ка Європа, — та Америка були
глухі і сліпі до тепер.

„Русіні погодзілі сен“

На засіданню польського сойму
Ільків, оден з хрунів, вибраних Ля-
хами у Східній Галичині, щоби „ре-
презентувати“ український нарід в
польським соймі, серед грімких о-
плесків ляцьких послів виголосив
промову: в ній заявив, „же Русіні
в Галіції Всиходней майонц до вибо-
ру Польске або Росіє, позостайом
пши Польсце, демократичней репу-
бліце, ктура гарантує їм вольни
розвуй народови і релігійни. Наруд
русінські пшислал нас добровольне
зе словами покою для сейму поль-
ського і з реньком вицьонгнентом до
згоди“.

Мамелюк сповнив свою задачу.
Та біда в цім, що Ількова і чоти-
рох його товаришів — хрунів зів-
сім не вислав український нарід
з Галичини і їх не вибирав та не
давав їм ніякого мандату „годити
ся“ з Ляхами. Натомісць українсь-
кий нарід однозгідно і без ніякого
спротиву давно згодився, що Іль-
ків і його товариші не є народни-
ми репрезентантами а тільки народ-

священством, з нашим народом, що сей нарід був змушений до культурного світа кликати о поміч, але передівсім їм ходить, щоб в темнім світлі представити нашого Ексс. Митрополита.

Ексс. Митрополит маючи сидіти в ляцькій вязниці, виїзджає з своєї архидієцезії.

Виїзджає не добровільно, але по-кликаний Римом, щоб перевів візитацію українських церков в Америці, в Бразилії і Аргентині. Ексс. Митр. послушний голосови Риму, виїзджає, та при сій нагоді, щоб прислужитись свому народови, збирає лепти для сиріток, котрих батьки та матери полягли в боях вічних ворогів українського народа.

За сей час Ляшня не спочиває. Ставить колоди, очернює Ексс. М. в своїх підлих брехливих журналах, та представляє їх особу в найчорнійшому світлі. Вистарчило чи-

Маючи надію що Всч. О. Дженоккі дійде до ціли, що Йому Апостольска Столиця вказала, шлемо желання помочи Божої і гарних успіхів в праці між українським народом в Сх. Галичині.

Українська справа знова набирає значіння.

Маємо, що правда, „добрих“ політичних приятелів та сусідів. Вони не забувають на нас хоч тоді, коли треба їм нашої землі, чи наших плодів.

Йшла Польща на Київ, та Одесу перед трема роками, щоби нібито помагати Петлюрі, будувати українську державу. Але втікла ще скорше, ніж тамтуди зайшла.

Більшевики — ті, що голосять найбільші кличі свободи, братерства, незалежності і чого там ще

ціврумунським урядом. Тесаме сталося і в Сх. Галичині, де Поляки переслідують Українців, затыгаючи їх силою до польської армії, причім послугуться розбоем та насильством.

Навіть сам „премієр України“, Раковський, має тепер йти на зустріч національним домаганням Українців, та напирати на Московське советське правительство, щоби воно ратувало Східну Галичину. Кажуть, що инакше український національний рух грозить розсадженням Росії. Москва малаби виступити війною проти Польщі, скороби лише Польща напала на Німеччину.

Отже — каже кореспондент — справа Бесарабії та Сх. Галичини стає більшою небезпекою для мира в Европі ніж справа Шлеська або Данцігу.

Точно так, як про це літами ці-

сім не висилав українській нарід з Галичини і їх не вибирав та не давав їм ніякого мандату „годитися“ з Ляхами. Натомісць український нарід однозгідно і без ніякого спротиву давно згодився, що Ільків і його товариші не є народними репрезентантами а тільки народними зрадниками і хрунями, які при першій нагоді з дійсною волею народу повиснуть на сухій гилі.

До відома „Дурисвітови“.

В обороні державности Східної Галичини.

Дня 16 січня с. р. внесено до Репараційної Комісії в Парижі й до головних держав Антанти застереження з приводу поділу австро-угорського довгу. В сім застереженню стверджує Українська Національна Рада Сх. Галичини, що

У ВІСІМДЕСЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

Маркіяна Шашкевича.

3

(Дальше).

Народу поверх три тисячі душ. Служба Божа, проповідь о. Е. Дольницького з Ріпнева — парастас — і зворушуюче „Вічная память“, а в нім чути звуки віри, що українська мова вічна і вічна память Маркіяна, бо його імя запало глибоко в серця мас народа. Від українських товариств промовляє Ол. Барвінський — і похід двигаєсь до залізничної стациі в Задвірю.

Попереду іде на конях бандерия парубків, перевязаних барвінковими вінцями через плече з синьожовтими хоругвами в руках — далі брацтва церковні з осьми громад, духовенство з деканатів бузецького, унівського і холоївського та хор. А далі домовина на пірамідальнім українським возі, пристроєним коврами і зеленим барвінком — а тягне її три пари круторогих, прибраних барвінковими вінцями. Попереду і за домовиною селяни а перед домовиною три делегати новосілецької громади несуть величавий барвінковий вінок з синьожовтими лентами і написю: „Славному парохови — громада Новосілки“. За домовиною делегати товариств, а двокільметровий похід закінчує 40 возів, якими прибули селяни з дальших сторін.

На границі новосілецької громади промовляє її начальник Пилип Романишин.

Прегарна хвиля. Заговорив селянин щиро, тепло і коротко. Висказав жаль, що громада тратить свій дорогий скарб, тлінні останки свого пароха, котрий так щиро

і горячо трудився для громади і добра її дочасного і вічного, котрий підняв до слави і значіння погорджену руську хлопську мову і вивів нарід руський з неволі темноти. „Прощай же нам наш дорогий і безсмертний Маркіяне — кінчив бесідник — дух твій нехай витає між нами і загірває усіх Русинів до праці для руського народу“.

На стациї зложено домовину у вагон — панахида — промова голови камінецької філії о. М. Цегельського — і делегати Головного Виділу „Просвіти“ переняли дорогі останки, щоб завести їх до Львова.

В престольнім городі Льва.

В тім осередку всіх наших починів і змагань закипіло жите небувалою силою.

Над домовиною свого найкрасшого сина зійшла ся уся суспільність без ріжниць станів і переконань. Поверх десять тисяч народа вийшло на зустріч тлінних останків. Жовківська вулиця битком наповнена — в церкві св. Пятниць заупокійне Богослуження.

Депутатів з вінцями. Круг домовини рідня Маркіяна, його жена вдовиця, провідники народу, запрошені комітетом представники ц. к. властей і репрезентанти університету і політехніки та міська рада. Серед торжественної тишини залунало слово о. д-ра Омеляна Огоновського, що іменем українського народу з сердечною вдякою і найбільшою честію як дорогий народний скарб прийняв домовину та зазначив, що 50-ті роковини смерти Маркіяна, се таке величаве свята, якого ще не було на галицькій землі, а похоронний похід — се похід справді тріумфальний.

Почесна сторожа академічного товари-

ства „Ватра“ виносить на своїх раменах домовину і складає на віз, запряжений у три пари волів. Панахида служена митрополитом — „Вічная память“ і тріумфальний похід двигаєсь в дорогу до Личаківського кладовища.

„То Русини проводжали свого сина, то діти, внуки і правнуки відпроводжали давно переставше бити ся серце батька, що научив їх всіх любити понижену „хлопську“ бесіду, що впровадив їх під сільську стріху і велів пригорнути до себе „меншого незрячого брата“. Величавий був се тріумф! Се бо в'їздив в мури престольного города галицької землі витязь мисли і духа, побідник злорадних міліонів темряви, вістун кращої долі, керманіч! А у його боку десятки тисяч апостолів і учеників — ціла Русь“. — Так писало ся тоді під свіжим вражінем походу. Похід — якого Львів ще не бачив, не бачила ціла українська земля.

Церковні брацтва — молодіж учительського семінаря з учителями-Русинами — руська молодіж реальної школи з вінцем — молодіж руської гімназії з учителями — хор шкільної молодіжи, далі делегати з усіх закутин Галичини — Гуцули з вінцем „Від Русинів зпід Чорногори“ — кілька десятків відпоручників читалень і міських організацій з вінцями, відпоручники товариств Галичини і Буковини з вінцями, духовенство з митрополитом на чолі та жіноцтво. Найшли ся в поході теж і відпоручники запрошених до участі комітетом москофільських товариств: „Народний Дом“ Галицько-руська Матиця, Общество Качковського, Ставропігійский Інститут і Общество руских Дам.

Повагом і достойно проводять домовину.

А в оці кожного гордість, радісна гордість. В брамі кладовища здіймають святиєники домовину — намогильна промова о. Мрица, ректора львівської духовної семінарії — митрополита панахида і починає говорити пос. Ю. Романчук:

... І хоть сумно заводять похоронні дзвони — говорив він — але крізь той гомін пробивають ся і інші звуки: торжества і надії. Торжества, кели оглянемо ся на минувшість, надії, коли подивимо ся перед себе.

56 літ тому, коли Маркіян Шашкевич випустив свою першу і найкрасшу цвітку, свою „Русалку Дністрову“. Один з тих людей, що мали власть спинати і мали власть пускати, сказав: „Що ті шалені люди задумують?! Ми маємо досить клопотів з одною народністю, а вони хотять еще воскресити давно погребану народність руську!“

І не пущено Русалки. Зморожено серце Маркіяна, підкошено його творчу діяльність, але цвітки не знищено, хоі зложено до гробу. Чарівна її воля розійшла ся вже скрізь, чудовий блиск її вникнув і до спячих очей і підоймив примкнені повіки.

Того-ж і бажав Маркіян. Бо він не той поет, що тільки займає, бавить, полонить фантазію і чувство; то вішун, то великий діятель народний. Його поезії, його пісні, то радше средство, а ціль — збудити свій нарід, двигнути його, ввести межі інші народи Словянщини і Європи, до волі, до поступу, до великої культурної роботи. А дорога до того, то видобути народної мови з курної хати прибитого панщиною селянина та впровадити її до церкви, до школи, до світлиці.

В шість літ потім народний вішун-спаси

Польща, як тимчасовий військовий окупант. Сх. Галичини, не має ніякого міжнародного управління перенимати яких небуть прав або зобов'язань (довгів) іменем території Сх. Галичини та домагається, щоб головні держави Антанти як правні суверени, при вирішуванні справи поділу австро-угорського довгу поміж sukcesійні держави, заступали Сх. Галичину як окрему міжнародну територію.

Дня 17. січня с. р. внесено протестову ноту проти наміреного Польщею удержавлення нафтової продукції у Сх. Галичині.

Дня 20 січня с. р. внесено четвертий з ряду протест проти військової реєстрації річників від 18-83 — 1899.

Німеччина параліжує весь промисл в Рур.

В цілій окупованій полосі Французами в долині Рур почався страйк залізничної прислуги. Половина прислуги всіх залізниць вийшла на страйк.

Наслідком цього весь залізничний рух станув і Французам немислимо перевозити сконфісковане по копальнях вугле. Славний в Європі поспішний поїзд Берлін — Париж станув в Дортмунді, позаяк прислуга застрайкувала.

Крім залізничного страйку проголошено так само страйк у вісімнадцяти найбільших копальнях і в численних залізних фабриках. Всі банки в містах: Ессен, Бохум і Дортмунд є зачинені і оголосили, що доти не зістануть відчинені, доки французські окупаційні влади не звільнять з під контролі заняті німецькі державні банки. Після всяких признаков, в цілій окупованій полосі має зачатися генеральний страйк.

Французи усталили машинові карабіни на вулицях міст Дортмунд і Ессен, щоб в цей спосіб не допустити до ніяких демонстрацій застрайкувавших майнерів і залізничників.

На німецьких границях здержано цехо сворачених і італійських

торговлю з Францією і Бельгією на так довго, як довго триватиме окупація Рур.

Франція готова до ведення довгої економічної війни.

Франції стало відомим, що вона мусить бути готова на ведення довгої економічної війни з Німеччиною. Та Франція є переконана що чим довше теперішня безкровна економічна війна буде продовжуватися, тим більше шкоди понесе Німеччина. Франція може далеко довше видержати, як Німеччина позаяк має о много більші засоби.

Наразі французька політика є звернена в двох напрямках: по перше всіма способами старатися зломити страйк німецьких робітників в окупованій полосі; це має статися не багнетами але вговорюваннем і голодом; по друге поробити в пляні сплати німецького воєнного відшкодовання такі зміни, щоб через це зискати повне підперте англійського правительства і в цей спосіб спонукати Німеччину щоб вона сама зажадала відновлення переговорів. Це толкує, для чого французька делегація не предложила на засіданню Комісії відшкодовань свій плян, але здержала його, щоб в нім поробити ще дальші зміни.

Воєнне право в містах долини Рур.

В окупованій Французами полосі проголошено воєнне право. Всі театри, каварні, кабареги мають бути позачинювані о годині 10-й вночі, після німецького а о 9-й після французького часу.

Французькі жандарми арештували бурмістра міста і зачинили його у в'язниці. Так само арештовано директора поліції по цім, як поміж цивільним населенням і французьким військом прийшло до бійки, в якій однієї від канайнати жовнірів

па розбіглася. Так само одному французькому офіцерови товпа зірвала відзнаки.

І не тільки в самім місті, але і на передмістях Французи усталили тепер машинові карабіни.

По інших містах відбувається це саме. В Обергавзен Бельгійці мали кілька разів перепалку з населенням.

Французи і Бельгійці перебрали всі цлові уряди і стали збирати цло. Та за це брак залізничних возів з кожним днем стає дошкульніший. Зі всіх сторін піднімаються погрози генерального страйку. Продукція вугля зменшається з кожним днем і майже все викопане вугле пересилається до Німеччини а не до Франції.

Засуджені французьким воєнним судом німецькі магнати порішили не платити наложеної на них кари.

Проти французькі заворушення в Рур.

Недавно пополудни вернули до міста Тиссен і 5-ох інших властителів копалень, засуджених французьким воєнним судом на запланенне грошевих кар за їх відмову повинуватися приказам окупаційних властей. Населення витало вернувшись оваційно і бурливо, як народних правдивих героїв і мучеників.

Рівночасно страйк по залізницях спараліжував майже зівсім весь рух. Усе вказує на значне заострення боротьби поміж французьким мілітаристичним правительством а німецькими промисловцями, з якими злучилися в імя національної ідеї німецькі робітники без огляду на партійні погляди і приналежність.

Коли засуджені магнати явилися на стації, ожидало їх там поверх 10,000 народа з лавровими вінками. Окликама і відспіваннем національного гимну „Дайтшлянд ібер аллес“ повитано виступаючих з поїзду. За цим відспівано новий гимн ненависти, починаючийся словами: „Подібно повалимо до долу Францію“ з такою силою і запалом, що

народ вимірено машинові карабіни, він розбігся. По цім військом і машиновими карабінами зачинено всі вулиці.

Німці заявляють, що віднесли побіду.

В німецьких кругах панує велике вдоволенне і всі заявляють, що перша фраза економічної війни в Рур скінчилася повною побідою Німеччини. Франція займаючи Рур перечеислилася що до сили патріотизму і карности зорганізованого німецького цивільного суспільства і тому не осягнула поставлених цілей; наслідком цього була Франція вислала до Рур малу жмінку інженерів, які мали мати тільки нагляд над роботами. Наслідком страйку тепер мусять висилати до копалень не тільки інженерів, але і всіх майнерів.

Та найбільший удар дізнала Франція через страйк на залізницях. Не тільки мусіла випустити всіх головних урядників залізниць з в'язниць, але мусіла згодитися на це, щоб військові відділи на залізничних стаціях не накладали багнетів на карабіни та відступили від пляну обсадження військом зворотниць. Так само зачиненне банків приневолило французькі влади до усунення військових варт з перед банкових будинків. Так само наслідком протестів французькі влади були приневолені видати заказ, яким заборонюється французьким жовнірам реквірувати або купувати мясо і иншу поживу в окупованій полосі.

Остаточо засудженне тільки на грошеві кари 6-ох німецьких магнатів за отверту відмову послухати приказів окупаційних властей ніяк не можна уважати за успіх. Кара у висоті 300 долярів для такого мільонера, яким є Тиссен не є ніякою карою.

Французи лагодяться виголотити населення

Французи встановили нові карабіни на вулицях міст Дортмунд і Ессен, щоб в цей спосіб не допустити до ніяких демонстрацій застрайкувавших майнерів і залізничників.

На німецьких границях здержано чехо-словацьких і італійських робітників, яких вислано на місце застрайкувавших; їх має відіслати ся з поворотом до їх країн. В цілім місті Дортмунд відбувалися німецькі партіотичні демонстрації і французьке правительство вважає це місто за „небезпечну полосу“. Остережено всіх чужинців, щоб держалися осторонь від цього міста.

Німецький міністер фінансів, Гермес, оголосив приказ, яким наказує всім урядникам о окупованій Французами полосі платити податки або приходи з ця окупаційним властям. Стоваришенне німецьких сталевих і залізних промисловців порішило здержати всяку

Французькі жандарми арештували бурмістра міста і зачинили його у вязниці. Так само арештовано директора поліції по цім, як поміж цивільним населенням і французьким військом прийшло до бійки, в часі якої кільканайцять жовнірів побито і розоружено.

Число страйкуючих майнерів і робітників по фабриках виносить около 150,000; та це число постійно збільшається, позаяк прибувають нові страйкарі.

Французи затиснули окупаційний терен перебираючи військову контролю над містами Діссельдорф, Феклінггавзен, Кетвіг і Ессен перемінюючи залізничні стації у військові табори і ставляючи там сильні залоги.

Недавний день зазначився в місті цим, що відділ французької кінноти повітано градом каміння. Жовніри вистрілили у воздух і тов-

ми. Окликами і відспіваннем національного гимну „Дайтшлянд ібер аллес“ повітано виступаючих з поїзду. За цим відспівано новий гимн ненависти, починаючийся словами: „Подібно повалимо до долу Францію“ з такою силою і запалом, що цей спів певно можна було чути аж в Берліні. Французькі власти остро заказали співанне обох гимнів, та показалося немислимим перевести цей заказ.

Ці самі сцени повторилися в Діссельдорф, коли там прибув Тиссен. Проголошено двогодинний страйк і ворожий настрій супроти Французів прибрав такі грізні розміри, що французьке військо стрілило в товпу раячи одного демонстранта. Вечером демонстрації повторилися; товпа народа явилася перед готелем, в яким найшла приміщенне французька комісія і стала загрожувати вартовим; доперва коли в

у висоті 300 долярів для такого мільонера, яким є Тиссен не є ніякою карою.

Французи лагодяться виголодити населеня долини Рур.

Французьке правительство приготувало пляни цілковитої контролі всіх копалень, залізниць та всего публичного життя. Всі дороги водні і сухопутні зістали обсажені військом, яке має відтяти всяку комунікацію з прочою Німеччиною. В цей спосіб французькі власти лагодяться голодом і здержанем всякого довозу приневолити робітників до підчинення приказам окупаційних властей.

Серед населення кипить. Товпа людей окружила занятій Французами почтовий будинок. Та коли

Тель помер в ранній добі, зазнавши всеї тіркої долі руського поета і діятеля. Але він лишив апостолів і учеників, котрі його смерть оплакували, його науку проповідали. А коли в дальші 5 літ заблисло сонце свободи і двічі вічевий скликав пробуджених синів Руси на раду, першим їх ділом було віддане чести памяти свого учителя.

Тоді вже стало всім ясно, що нарід руський, ніби то вже погребаний, не вмер, що він лежав тільки в летаргічнім сні. Але треба було могучих чародіїв, щоби його збудити з того сну. Таким першим чародієм був Маркіян, а другим була свобода.

Не дждав ся її Маркіян, хоч так горячо за нею тужив. Тільки ж весна народів з 1848 року, яка була не причуд красна не довго тревала — мабуть чи не за нагло вихопилась! Сонце зайшло знов за густі хмари, нагнані студеними вітрами, зазеленівшу природу покрили на-ново білі сніги.

Руський нарід залишив більшу часть роботи, яку зачав був на народній ниві і пераз блукав ся серед снігової метелиці і пітьми. Аж в 12 літ пізнійше сонце знов заблисло, земля знов зазеленіла. А хотя вже не було так красно, як за першої провесни, то бодай зима не вертала.

І знов руський нарід, помінувши Маркіяна, взяв ся за роботу. Та вже тепер галицька родина не сама окремо стала працювати. Вона за вказанем Маркіяна протягнула руку до українських братів орляг, котрими він так любував ся і разом з ними замахнула ся до лету і спільною працею змагає заняті достойне місце в громад культурних народів.

Утішив-бись ся, Маркіяне коби-сь нині станув тут межі нами і глянув довкола себе і пустив свої очи сокола широко по

Руським краю, і побачив всюди руське житє, і почув всюди руську мову і руську пісню, і пересвідчив ся, що не даремні були твої труди, не шалені твої думки, що той давно погребаний руський нарід не то що встав із гробу, але й нема нині сили, котра би його назад в гріб вложила.

Правда, що і захмарило-б ся твоє чоло, коли-б ти побачив, як не-одна праця іде марно, не один цвіт нищить мороз і вицхор, не одну билінку підідає черв, то знов як де-хто з тих, що має твоє ім'я на устах, хулить тобі своїми ділами...

Але глянувши знов на широкі ряди твоїх ширих і вірних поклонників, що ідуть і хотять дальше йти шляхом тобою вказаним, і зміривши ще раз дотеперішню їх працю, око твоє знов заясніло-б зірничкою, і ти огорнув би ся зоревою світою тихомиря, і надія звеселила би серце твоє.

Складаючи твої моці, Маркіяне в сю нову могилу, хочемо тебе мати межі нами. Ми будемо сюди до тебе приходити, твоїм духом загрівати ся, твоїми думками переймати ся, твоїм спомином в наших змаганях утверджати ся.

А хоть би, як ти сказав в своїх псалмах, прийшла на нас злидні і сьвіт нам ворогував, і нуждов нас вдарено і вирвано нам счи: то не возьмуть нам милости до свого рідного і віри в будучність нашу не возьмуть, бо руське нам серце тай віра руська."

Вражінє похоронних сьвят висказано ось якими словами: „Так похоронили моці Маркіяна, але не похоронили, не придавили тяжким каменем його духа. Ні! — Той дух, його віше слово овіяло теплим весняним легатом грядучі покоління, зародило на руській ниві що-найкрасші цьвіти, що ось згро-

мадили ся над новою гробницею тлінних моций мов-то відновити торжественний обіт: „Жертвуємо для народа майно і кров і боротись будемо за його талан і долю аж до загину“.

Похоронили і розійшли ся — та понесли з собою оживотворену Маркіянову ідею по всій землі Галича і Буковини.

Того дня відбув ся в салі „Народного Дому“ концерт, на яким виголосив сьвяточну промову артист і поет Корнило Устиянович. По концерті відбув ся в салі „Фрозіну“ комерс, на яким виголошено кілька сердечних промов і зібрано на могильний памятник Шашкевича 120 зр.

Заходом товариства „Просьвіта“ за узбирані гроші і при підмозі інших укр. товариств станув памятник за ціну 2590 К. в 1906 р.

Могила ся містить тепер Маркіяна, його жену зложену в 1896 р. і сина перенесено сюди 1908 р.

Чесьть Маркіяновій памяти віддав український народ не тільки на головних торжествах в Новосілках і у Львові, але в відчуті і розуміню великої Маркіянової заслуги почтив його ім'я і на провінції. По містах, місточках і селах Галичини і Буковини правили ся за упокій праведної душі Маркіяна запокійні богослуженя, несли ся науки, як мила Богу і людям чесна служба свому рідному народови, хоч за неї приходиться ся іноді місто лаврів прийняти й терневий вінець, уладжувано концерти і відчити про житє, діяльність і значінє Маркіяна для українського народу.

Сьвято се, се була перша всенародна маніфестация за жизненність тої ідеї, що так могучо горіла в грудях Маркіяна. Воно наповнило серце кожного глибоким, ревим

чутєм живої радости, надії, що нарід наш, віддаючи так славно чесьть Маркіянови, дав найкраще сьвідощтво свого житя, своєї вродженої культурности, дав тверду запоруку яснійшої і кращої будучности. „Чесьть памяти Маркіяна Шашкевича“ — перейшло в оклик „Ще не вмерла Україна“.

З дорогою домовиною ми пішли в бій — пішли і побідили — а певна побіда ще перед нами.

Сьвято в Підлісью

Дорога Маркіянови і так гарно осьпівана ним Біла гора і Підлісью, гостила у себе дня 29. жовтня 1911 р. чимало тай не аби яких гостей — а ті гості, то самі свої, сама рідня — то споріднені з собою духом підлісеського уроженця апостола — поета.

Вдячний нарід прийшов з дарунком. — А се, величавий хрест — памятник безсмертности того, що полюбив свій нарід поневолений, забутий, та його мову, і тою горячою любовю воскресив його до нового житя. А той памятник то — печать нашого національного житя бутя, який положили ми на Білій горі, як господарі у своїй хаті, на нашій зємлі!

Ще в 1904 р. бл. п. о. Данило Танячкєвич кинув думку, щоб поставити на підлісеській горі „великий“ хрест памяти Маркіяна. Та від сего часу до серпня 1911 р. зібрано на сю ціль всего сто кілька корон, і ніхто не здавав собі справи з того, який хрест, за які гроші, а навіть і коли ставити... мабуть призабуто о тім, бо зібрано аж сьмішно мало.

(Далі буде).

Французи наставили машиновий карабін, товпа розбіглася.

Воєнний суд над німецьким магнатом Тиссенном і п'ятьма іншими, поставленими перед воєнний суд за відмову вповнювати прикази окупаційних властей зівстав відложений.

Індустріальна революція всего населення проти окупації поширилася на цілий край неначе пожар степу. В самих тільки копальнях застрайкувало около 160,000 робітників. В це число не влучено застрайкувавших робітників по сталівнях, фабриках заліза та по залізницях.

„Пасивний опір“ спараліжував продукцію вугля та рух на залізницях і приневолив фабрики заліза і сталівні перепинити працю.

У справі насильної рекрутації у Східній Галичині.

Президент Української Національної Ради Сх. Галичини др. Е. Петрушевич вніс 26. грудня 1922 р. другий протест проти безправної польської рекрутації українського населення в Галичині до головних держав Антанти.

В тім протесті покликується на протестову заяву Української Національної Ради у Львові з 15. грудня 1922 р., та домагається, щоб головні держави Антанти, як правні суверени Сх. Галичини негайно скасували безправний рекрутаційний розпорядок польської окупації та заборонили побір рекрутів до польського війська у Сх. Галичині.

Німеччина побоюється нападу Польщі.

Часописи сповіщують, що Польща постійно концентрує свої війська в околиці Торн. Діршав, Гавденц і Млавви. Ця концентрація може бути і проти Німеччини або й вільного міста Данціга. Часописи

перед апробату Ліги Народів. Італія рішучо протриває йому.

Франція здригається перед коштами окупації.

Французькі мілітаристи дізнали важкого удару, коли стало відомим, що прем'єр Поанкаре зажадає від Парляменту ухвалення нового кредиту у висоті 45 мільонів франків на покриття коштів окупації Рур протягом місяців лютий і марець. Загально панувало переконання, що кошт окупації буде малесенький, або взагалі ніякий, а ще навіть принесе заробіток.

Ця заява викликала таке велике загальне здивованне, що Парлямент розділився на дві половини. Одна із них є переконання, що Франція станула перед великими труднощами, але що Німеччина знаходиться так само в немиких клопотах і в коротці згодиться на переговори. Друга половина заявляє отверто, що Поанкаре мусить признатися що помилився і зле оцінив німецький патріотизм і почуте національної єдності і тому треба поки час відкликати військо. Продовженне окупації спричинить тільки хаос в цілій Європі.

Англійські робітники проти Франції.

Зорганізовані робітники Англії оголосили маніфест, в яким остро виступають проти безчинности англійського правительства ввиду окупації Французами Рур. Дальше в цім маніфесті висказують свою солідарність з німецькими робітниками в долині Рур і домагаються від свого правительства дипломатичної інтервенції. Маніфест кінчиться сильним домаганнем щоб Франція опорожнила Рур і щоб справу передано до розсудження Ліги Народів.

найбільший мілітарист Франції командантом в Рур.

Загальна мобілізація в Польщі.

В „Українськiм Скиталци“ з 15-го січня, органі української галицької армії, читаємо:

В Польщі йдуть проготовлення до загальної мобілізації. Переводиться реєстрація сімнацятьох річників запасних і ополченців. Усі б. військові лікарі одержали покликання нібито на шістьтижневі вправи. Пілсудські й Сосновські виїхали з Варшави на „креси“ до армії. Потяги везуть польські війська на північ, схід і захід. На північ — проти Литовців, які заняли Клайпеду (Мемель,) на схід, бо Польща боїться, що совітські держави можуть рушити на поміч загрожденій Франції Німеччині, на захід, щоби загрозити Німеччині на випадок її збройного опору проти Франції. — Тепер, як ніколи треба нашому народови єдності, бо можуть зайти події дуже великої ваги й наше діло матиме велику вагу.

Польські гроші вже не гроші

Польський міністер фінансів, В. Грабскі заявив в розмові представником „Газет-и Поранн-ої“, що польська марка в теперішній час ніяк не може уважатися за грішани за ніяке мірило вартости. Польська марка є така змінчива, що приміром при зіставлюванню бюджету нею зівсім немислимо послуговатися як чимсь трівким, як є приміром вартість сотнара збіжа.

„Курер Львовскі“ сповіщає, що польська чекарня стала друкувати вже банкноти по 50,000 марок, які в коротці появляться в обігу.

За мільрейса вже платять 14 тисяч маречек польських.

ЦЕ І ТЕ.

Юрко.

Фірма яких мало.

(Малій фелейтон)

»обиватель« радо бавиться. — При більших замовленнях радо доплачуємо. Маємо повні магазини »старої культури«, яку дуже радо відступимо кождому, хто тільки схоче взяти. На жаль охочих таких мало!

Маємо і »високу культуру«, та вона так висока, що самі не можемо її досягнути.

Купуйте, замовляйте, а за блищими поясненнями звертайтеся до філії »Рідний Край«.

Спішіться з замовленнями, бо за довге істновання фірми не ручимо.

Звана, старо-шахрайська фірма „Ойчизна“.

З Бразилії.

Лня 1. с. м. о год. 8. вечером помер в Петрополіс Руй Барбоза, славний політик, правник і писатель.

В Ітараре, де недавно був завалився залізничний міст, лучилось нове нещастє. Один потяг вїхав на другий стоячий товарний. Кілька осіб потовклося, а кондуктор по кількох годинах з причини потовчення помер.

В Парані управа збіжа зменшаєсь. Міністерство рільництва пробує всякі средства на пищене муравлів. Коли випробують, то поручать найлутше. Колиб лиш не найдорозше.

В Рію Гранде революціонери втихли. Відай побачили, що не дадуть ради.

Посвідка.

Відень, 17. січня 1923

Хвальна Редакціє!
Просимо о ласкаве поміщення на сторінках Вашого цінного ча-

Часописи сповіщують, що Польща постійно концентрує свої війська в околиці Торн, Діршав, Гавденц і Млавви. Ця концентрація може бути і проти Німеччини або й вільного міста Данціга. Часописи отверто висказують побоювання, що Польща захоплена недавнім наступом і забранням міста Мемеля, задумує цього самого способу спробувати і з Данцігом.

Так само наспіли вісти, що московські большевики концентрують війська на польській границі; витолкованне цього знаходиться у вступній статті офіційного органу большевиків „Правда“. В цій статті сказано, що небезпека, в якій знаходиться тепер Німеччина є таксамо і небезпекою Росії і Росія буде таксамо приневолена боротися о своє існування.

Франція хоче сотворити з Рур нейтральну республіку.

Стали відомі пляни французького правительства зівсім відірвати долину Рур від Німеччини і сотворити з неї малу окрему самостійну державу. Після цього проекту Французи хочуть перевести таке:

Відділити долину Рур із прилученням до неї частини Надренської країни з містами Діссельдорф, і Кольонія, Франції і Бельгії; столиця цієї „нейтральної держави“ малаб знаходитися в місті Кобленці.

Мілітарна власть цієї нейтральної держави малаб бути підчинена міжконтинентській військовій комісії, зложеної зі шістьох людей, яка булаб найвищим авторитетом.

Вся надвижка з доходів цієї держави йшлаб на заплаченне воєнного відшкодування.

Всі копальні і всі фабрики в цій державі проголошено власністю держави.

Держава малаб зівсім окремі гроші, яких вартість булаб гарантована копальнями і фабриками.

О скільки відомо, Бельгія годиться на цей плян, однак думає, що він наперед повинен дістати

Франція опорожнила Рур і щоб справу передано до розсудження Ліги Народів.

—«»—
найбільший мілітарист Франції командантом в Рур.

До Берліна наспіли вісти, що французьке правительство іменувало начальним командантом окупаційних військ в Рур генерала Райганда.

Цей генерал попередно перебував у Варшаві і займався переорганізованням польської армії на французський лад. Він є знаний як найбільший мілітарист в цілій французській армії і його назначенне головним командантом окупаційної армії вказує на це, що Франція з натиском хоче зазначити мілітарний характер нової займанщини в Німеччині.

—«»—
заказали німцям співати національний гімн.

Французькі окупаційні влади наказали в цілій окупованій полосі співанне національного німецького гімну. З точки погляду французів це зівсім зрозуміле. Спів ділає на людину зівсім так само, як горівка; одно і другі побуджує до боротьби. Заходить тільки одна ріжниця; по випиттю горівки людина не все є вже спосібна до боротьби, але по скінченню національного гімну вона є готова і здібна до всего.

—«»—
з оружем в руці проти ляхської рекрутації.

Спізнені вісти, які наспіли зі Сх. Галичини вказують, що українські молодці, яких польські влади проти всякого права намагалися забрати до польської армії насильно рекрутацією, ставили з оружем в руці опір.

Вся польська поліція в Ходачкові зістала вистріляна українськими рекрутами. В Купчинцях відділ українських молодців уладив засідку в яку попав відділ польської кавалерії, висланий для покарання за опір рекрутаційним властям. Команданта відділу польських уланів а таксамо декількох уланів забито.

Юрко.

Фірма яких мало.

(Малий фелейтон)

оголошенне.

Автономії, федерації, плебісцити, сейми, сейміки, вибори, конскрипції виконує скоро і по приступній ціні знана, старо-шахрайська фірма:

„Ойчизна“.

Посередничимо кождому гайдамаці при обезпеченню на старість на Бригідках і інших обрив пенсіонах.

Видаємо за дармо шифкарти на другий світ. (Хто хоче пробувати, най тільки у нас покажеться!)

Висилаємо за дармо крулів, президентів, виспих і менчих осіб на трони, фотелі, крісла, лавки за дармо і в добрім упакованю.

Автономію виробляємо в протягу кількох годин; машинерія є так проста, що мала дитина усе розуміє. За успіх ручить наш агент Яцків.

Федерацій маємо великий запас в кождім форматі і красці. Найліпший наш виріб є »од моржа до моржа«; перевищає величиною усі дотеперішні вироби. Пляни можна дістати за дармо в редакції »Рідного Краю«.

Конскрипції і реквізиції виконуємо з не дуже великим впливом крові. (Після потреби.) Пациєнт не завсїгди гине нам в руках.

Вчимо за дармо писання на гайдамацькій шкірі; метода дуже проста; по одній пробній лекції кождий наш ученик вправно пише.

Робимо з кількох аркушів нездалого паперу і з малої дрібки синки (якою малюється нераз хліви на селі) — цілі міліони. Оглядати машину можна в фабриці »шмарок«. А вироби валяються усюди навіть по каналах улиці.

Устроюємо забави »в велику державу«; забава незвичайно інтересна а проста так, що кождий

Посвідка.

Відень, 17. січня 1923

Хвальна Редакціє!

Просимо о ласкаве поміщення на сторінках Вашого цінного часопису слідуєче сповіщення:

Виділ Українського Т-ва Прихильників Освіти у Відні складає отцею дорогою як найщирішу пондку всім жертводавцям за жертви для Українського студентства у висоті 12 долярів амер. (100 мільрейсів), зібраних п. Карманським на відчитках в Прудентополіс (70 мільрейсів) і п. Степ. Кобилянським в Антоніо Кандідо (27 мільрейсів) та жертви п. Карманського (3 мільрейси).

Дякуючи з гори за поміщення, остаємо з правдивим поважаннем

За Виділ

Др. Буратиський
голова.

М. Стрільцівський
писар.

Пластун на варті.

Пластун бородатий на варті в снігах
Стоїть і гадає про дім і сімю.

»А що то уроде нам Бог на степах,
І як же я її в сей рік прокормлю?...
І що за сумні такі мислі повзуть:
Вже діти великі, тай жінка моя
Така роботяща, і збіже зберуть...
Лягала вже спати вечірня зоря.
Навколо все гори, і сніг на горах
(Кавказ весь зімною в великих снігах)
Туман із безоднів вже димом курить,
І білою хмарою в небо летить.

...»І певно в станиці також тепер сніг.
Кубань вже замерзла. Но дрова поря.
А то, як пошле з неба сонечко Біг,
Лишаться десь в лісі потрібні дрова...
Бум! — вистріл, як грім, прокотився в
[горах,

І згинув безслідно в срібраних снігах.
Пластун пошатнувся упав, застогавав.
І Богові душу козацьку віддав.
То ворог підкрався і кулю пустив,
Як наш бідолаха про дім свій грустив.
Десь буде в станиці там жінка чекать
Свого чоловіка з далеких країв.
О, ні, тобі жінко, його не діждать.
Він кості в снігах на Кавказі зложив.

С. Савіцкий.

Круа Машадо, 1922 р.

ПЕТРИК.

(Оповідання)

(Кінець).

— Ні! він ще живе — я сказав.

— Так, але все пропало. Він же так як у гробі.

— Експеленціє! Я прийшов сюди як чоловік до чоловіка просити справедливості для чоловіка.

Я не тямив, що говорю. В своїй імпульсивності я забув на то, що стою перед тим, в якого руках спочиває або життя або смерть тисячів, і до якого ніхто не осмілюється гонорити словами щирого серця.

На мої слова дивізіонер розлютився. Я й для себе сподівався карі і думав, що далі не робити.

По якимсь часі він успокоївся а дальші мої слова зворушили його совість і людське чуття і він прикликав председателя суду, князя Шварценберга, який сказав Петрика на смерть.

По яких двадцятьох мінутах їхньої наради повідомили мене, що Петрика засуджено по певних доказах і вирок після во них артикулює справедливий.

Я запримітив:

— Можливо, що жовнір не умів німецької мови і не міг оправдатися як слід.

Дивізіонер і президент суду призадумались. По хвилі сказав дивізіонер до мене.

— Ідіть, спитайте Петрика самі що робив він від 2-4-години в хвилі наступу.

Я застаю Петрика на морозі. Зі зворушення я сам почув різкий біль в середині і мусів відійти на бік.

Коли вернувся, Петрика вже не було на тім місці. Думаючи, що його відвезли вже на розстрілення, я почав нервово кричати:

— Петрик! Петрик!! Заждіть! Ще не кінець!

В недалекій хатині я побачив світло. В роздуді я пустився бігти глибоким снігом. Я забув на утому.

Петрика застав я в хаті ще живого. Грілися. Я переслухав його.

Зі визнаннями Петрика я вернувся до дивізіонера і почав свою оборону. Я

своєму серцю і пошкодить собі. Я строго заговорив до нього.

— Чи ти баба?! При війську ні сліз ні падання до ніг!

Петрик опам'ятався і зрозумів о що ходить. Він зірвався на ноги і випрямувався мов струна.

Дивізіонер вийшов з темного кута і промовив:

— Ви, отче, добрий воїн Христовий, а Петрик вояк цісарський. Скажіть ще йому, що коли він добре буде справлятися, то я подарую йому кару і признам йому його степень і відзнаки.

Я передовів то Петрикови.

Його очи говорили про страшну душевну боротьбу, про завелику радість. Він забув на болі, забув на зимно. Він віджив, в нім дух. Він вернувся до полку...

До другої години по опівночі ждали мене в моїй кімнаті з великою нетерпелістю. Не за Петрика вони боялися, бо не мали надії на його уласкавлення; боялися за мене.

В кілька місяців пізніше на Угорщині до моєї кімнати увійшов якийсь вояк, а його очи сияли радісно. Він спитав:

— Чи не пізнаєте мене; дорогий отче?

Я приглядався, але не пізнав. Муштина він був крепкий, товстий і здоровий.

— Я-ж Петрик. Чи тямите мене?

Як рідні друзі ми привитались. Петрик оповів мені, під час одної битви він виратував своєму майорови життя, витягаючи його з під московських куль.

Я предложив його справу перед команду. Йому подарували кару.

Мене відтак перенесли яко духовника до иншого шпиталю на півночі. Я про Петрика нічого не чув.

Першого листопада 1918. р. того великого історичного дня, коли то Українці розбрели австрійську залозу Львова і на міським ратуші по більше як півтисячі літ неволі замаячів український синьо-жовтий прапор, я навідався до своїх хлонців в касарні на Замаретинській вулиці де стаціонував україн-

УЧИТЕЛІ Й УЧИТЕЛЬКИ!

Замовте собі одинокий студенський вістник

„ПОСТУП“

Виходить що місяця та поміщує гарні оповідання, стихи, як також обширні научні статі з різних областей знання. Передплата в Бразилії вносить лиш 4\$000. Адреса: «POSTUP» — Leópolis, ul. Dominikanska 11. Europa, Galicia Oriental.

Часопись для молоді і дітей:

„Наш Приятель“

Адреса: OO. Vasyliany — Zovkva Galicia Orient. — Europa

Можна замовляти також і через Редакцію „Праці“ в Прудентополи.

PHARMACIA POPULAR

— de —

O. Santos Pacheco
Prudentopolis Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути різні ліки гомеопатичні та інші ліки на різні хвороби.

Ціни догідні.

Іван Сакс

(РІЗНИК)

Подає отсим до відомо, що купує всегда кожду скількість безрог та рогагу худобу за які платить добрі ціни.

Prudentopolis, Praça da Matriz.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ

ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ

Прудентополис — Лінія Іваї

Отсим поручаю місцевим Українцям і доколичним мій sklep заосмолений в різні річи, корінні і напиктів, як: мука національна і аргентинська, цукор білий і маскавіньо, цукорки, риж, хміль, свічки стеаринові, сіл мелену і грубу, кава мелена і зернятами,

Консерви — сардинки, гоубаду, оселедці в лятах, компоти, як: абакаші, песики, оріхи кокосові, сунці, фіґи, амиші і инші;

НАПИТКИ КРАЄВІ — як: моретіана без сумніву справедлива, лікери, фернет, біттер, пиво різних марок, вино натуральне і перепароване, спиритус 40 градусів, коньяк, агварденте;

ЗАЛІЗНЕ НАЧИНЕ КУХОННЕ — рондлі, баняки, варешки, лижочки, ножі з доброї стали і инші РІЛЬНИЧО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗНАРЯДИ, як: цвяхи фойси, рискалі, завіси, дріт колючий, дріт до цвіток, серпи, сапи, бомби металеві, а вікнці РІЖНІ ДРІВНІ РІЧИ — як: кошики, зеркала, паста до черевиків, перець, гвоздики, галочки мушкательові, сода до мила, бікарбонат, шітки до підлоги і коней, сита, зошити, пера, олівці, таблички, рисіки, атрамент, сірка, сірники, відерка до води, згребла, школятири, і т. д.

КУПУЮ і ПРОДАЮ: герву, віск і инші продукта кольоніальні. ПОРУЧАЮ рівнож свої виробы масарські — ковбаси, салами, смалець, солонину — а все те по приступних цінах.

Заходіть сюди а будете задоволені.

З поважаннем

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великім шпиталі S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

Резиденція: Prudentopolis

Dr. Ivan Carvalho

В недалекій хатині я побачив світло. В роздуді я пустився бігти глибоким снігом. Я забув на утому.

Петрика застав я в хаті ще живого. Грілися. Я переслухав його.

Зі зізнаннями Петрика я вернувся до дивізіонера і почав свою оборону. Я заручив, що Петрик не винен, і коли умре, то не винно.

Іх зворушили мої слова. Мене попросили на перекуску. Я відмовився, бо життя чоловіка у мене більшу вартість мало як перекуска.

До кімнати увійшов авдітор, якого покликали.

Авдітор (військовий фаховий судія) під час війни авансував після числа засуджених ним на смерть жовнірів, тому не треба було аж великої провини, щоби бути сказаним на смерть.

Мене покликали і повідомили, що Петрик не заслугоє на помилування, бо він навіть не є самотнім сином в своїх родичів.

В тій хвилі я пригадав собі, що по дорозі вахмайстер сказав мені, що сам полковник тишився би, як би Петрик був помилуваний. І я обізвався:

— Експедиції! за помилування Петрика вам цілий полк буде вдячний з офіцерським корпусом і самим полковником.

— Що ви сказали? — остро запитав мене дивізіонер.

Я повторив свої слова.

Дивізіонер відійшов і покликав до телефону полковника. По якімсь часі повернув. Його обличчя віщувало, що мої заходи увінчаються успіхом.

Вкінці він повільно заговорив до мене:

— Отче, ви врятували життя.

Я не тямився з радости. А лице авдітора тільки ще гірше видовжилось.

Було вже по одинадцятій вночі.

Почали вимазувати засуд і писати причини помилування.

Кару смерті замінено на сім літ в'язниці. Дивізіонер підписав уласкавлення.

Що більше як п'ять годинах торговля о людське життя дивізіонер поручив мені, щоб я самий подав тую звістку Петрикови.

Увели Петрика.

— Петрик! — сказав я, експедиція пан дивізіонер дарував тобі життя!

На пів мертвий Петрик повалився мені до ніг.

Я зрозумів, що Петрик дасть волю

першого падоміста 1918. р. того великого історичного дня, коли то Українці розброїли австрійську залозу Львова і на міських ратуші по більше як півтисячі літ неволі замаячів український синьо-жовтий прапор, я навідався до своїх хлопців в касарні на Замарстинівській вулиці, де стаціонував український тернопільський полк піхоти. Жовніри зброїлись. Закипло українське життя. Воля!...

В хвилі мого входу до кімнати я почув крик:

— Гей хлопці сюди! Знаєте, хто це є? То о. Сембратович, бувший духовник «петнастки» котрий врятував мені життя.

І простими словами переповів їм цілу історію.

Я зміркував, що Петрик, котрий вже був капралем, вів перед між жовнірами.

В мене заграла українська кров. Я промовив: — На славу вашу і нашої нееньки України щастя вам, Боже, славі молодці, добути те що Бог вам велів. Бороніть Львова, а вам Бог допоможе!

— Нехай живе Україна! — загреміли сотки здорових хлопських грудий. І Львів повеселішав...

* * *
Чи Петрик живе ще, не знаю, — закінчив о. сов. Л. Сембратович своє оповідання. — Многі славляться тим, що много поубивали, а я горджуся тим що одному Українцеві я яко Українець врятував життя.

Р.

ОГОЛОШЕННЯ.

До відома нашим учителям.

З огляду на це, що просвітною секцією У. Союзу замовлено у Відні читанки й букварі для наших шкіл з тим, щоб ввести одностайне навчання у всіх школах, звертається увагу і просить усіх наших педагогів, щоб вони не робили ніяких других замовлень, бо усі підручники будуть до набуття в просвітній секції Союзу. Замовлено всі читанки й буквар віденського видавництва «Земля», укладу А. Крушельницького.

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великій шпитали S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні. Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

Резиденція: Prudentópolis

Rua Major Carvalho

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

MARCA REGISTR.

Atlantica Lusitana
Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кождо скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополі в домі п. М. Козловського.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Escurinha» і инше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у ріжній скількості і платить найвищу ціну.

CURITIBA — Caixa Postal 180